

Cultura, Patrimoni i Territori #ConversaKULT

Publicat per [KULT Comunitat de cultura radical](#) [1] el 27/07/2022 - 10:05

La primavera passada vam celebrar un nou cicle de Converses KULT arreu del territori. Us en compartim la primera relatoria.

Valls va acollir el passat 13 de març una Conversa KULT al voltant de la cultura, el territori i el patrimoni. Els convidats eren dos representants del Konvent, antic convent de monges del Berguedà convertit en laboratori experimental artístic autogestionat, que van conversar amb Elisenda Trilla, de Produccions Saurines, a la fàbrica de ca l'Alemany, seu del Casal Popular.

El Konvent té una llarga trajectòria, ja que va néixer el 2004, i ha esdevingut referent nacional en creació contemporània. Per la seva banda, la fàbrica de ca l'Alemany, que va acollir l'acte, tot just es troba en procés de definició d'usos, entre els quals la creació i la difusió de l'art com a eina de denúncia i transformació.

Els dos projectes estan situats als marges del relat oficial. Tenen un origen diferent, però comparteixen alguns punts en comú, com el fet de tractar-se d'edificacions que havien sigut antigues fàbriques, menystingudes al llarg d'anys i finalment recuperades des de l'activisme cultural. La conversa es va encetar parlant sobre si la societat civil ha aconseguit superar el centralisme tan arrelat al país.

Elisenda Trilla de Produccions Saurines, i Rosa Cerarols i Pep Espelt del Konvent

Rosa Cerarols del Konvent va ser clara: “Desconstruïm-lo. La nostra pràctica ens diu que els centres són construccions mentals: hi ha unes ciutats, uns ritmes i unes institucions. Ens hem de fer més forts en l’autoestima i, per tant, deixar de donar importància al centre, que aquest s’espavili ell mateix. Al Konvent hem deixat de banda aquesta relació centre i perifèria. Si la centralitat és la institució, està clar que és Barcelona, però existeixen marges i perifèries on ens organitzem d’una altra manera. Si en el debat ens adonem que no tenim veu, la reconvertim i de la nostra perifèria en fem centre. Podem fer projectes conjunts, fer ressonar coses apaivagades, dotar-les de dinamisme des del lloc. Anar del sud a Berga sense passar per Barcelona”.

Ca l’Alemany és una antiga fàbrica que ara forma part de la cooperativa d’habitatges en construcció La Titaranya, situada al bell-mig del centre històric vallenc. Un centre que, com passa en altres ciutats similars, viu un procés de decadència de difícil retrocés, cases buides i en ruïnes, comerços tancats, despoblament.

Com la idiosincràsia del lloc pot marcar el projecte?

Rosa Cerarols: “Al Berguedà teníem uns espais que havien quedat caducs en l’estructura de la reconversió econòmica, però que es podien alliberar del pes del seu naixement. Ens hem de posar en el marc del pes de la història: al Berguedà tenim un eix, el Llobregat, que al segle XIX és un important motor econòmic i que alhora es tradueix en un model de colònies industrials. Amb la crisi del petroli es van tancar totes: la mineria tancada, la comarca tancada, un desert en gairebé en tots els sentits”.

Pep Espelt, que també és fundador del Konvent: “El nucli de població de Cal Rosal, a les afores de Berga, estava tancat i abandonat. Va ser amb la inèrcia de muntar esdeveniments, conèixer gent, rebre artistes i petites residències, que vam engegar la màquina de forma molt orgànica, i d’aquí hem anat fent petites passes fins arribar on som ara. Hem anat dissenyant la nostra línia de pensament molt vinculats al territori on estem”.

Espelt explica com han anat treballant en el context del Berguedà: “Tu entres en un contrafolklorisme. Hi ha gent que et pot assenyalar però majoritàriament et recolzen. Portes al poble personatges molt curiosos: a uns els Centre d’Estudis i Recursos Culturals (CERC). Diputació de Barcelona. Montalegre, 7. Pati Manning. 08001 Barcelona. Tel. 934 022 565

agrada que hi siguem i altres ens envien la policia de tant en tant. El Konvent és molt respectat al Berguedà, visibilitzem molt la comarca, tan gastronòmicament com en patrimoni. El Berguedà és tot decadent, com us passa a Valls, que deu-n'hi-do!, i en fem bandera, denunciem, l'ensenyem, fem cultura, però també fem política màxima. El context de la colònia industrial a nivell històric t'aporta molt, l'edifici és arquitectònicament brutal. Quan ve gent d'Alemanya o Amèrica s'imaginem Catalunya i s'imaginem Barcelona, llavors els portes al Berguedà i els explota el cap".

Perifèries i xarxes

Roser Vernet, del Centre Quim Soler al Priorat, des del públic va posar sobre la taula les diferències territorials: "Hi ha perifèries i perifèries de la perifèria, i hi ha racons on senzillament no hi ha massa crítica per fer segons quines coses, per moltes ganes que en tinguis. La manera de treballar en cada lloc és diferent perquè la gent és diferent. Les realitats són molt diverses, per tant els referents serveixen per fer bullir el cap i agafar idees, no per copiar. Perquè tots plegats ens beneficiem de lo bo que té cadascú. Aquesta conversa que estem tenint avui aquí s'ha de replicar a tort i a dret".

Vernet va continuar la seva reflexió: «Amb el tombant de segle hi va haver tot un seguit de revulsius a nivell de conflictes territorials, sobretot a les Terres de l'Ebre, que van marcar un abans i un després pel que fa a l'autoestima del territori, en temes en temes d'identitat i en temes de projectes».

Un altre assistent des del públic es va sumar al debat: «Al Camp de Tarragona no va passar, el desmembrament és brutal, som pocs i crear activitat costa déu i ajuda. Ens passa una cosa per aquesta manca d'autoestima tan atàvica i ser considerats d'una altra categoria: funcionem molt bé en la reacció però a l'hora d'engegar coses ens costa moltíssim».

Pep Espelt: "Nosaltres des del Konvent fem una xarxa brutal, no parem de rebre gent que vol fer coses amb nosaltres i ho fem. Connectem amb residències d'altres llocs, volem teixir, és com anem creixent".

Una representant del CERAP de Riudoms, al Baix Camp, es va sumar a la conversa: "Al Camp som moltíssims fent moltes coses, seria interessant que des de cada espai, ja sigui de 5, 10 o 50 persones, creem unes dinàmiques de compartir projectes. Generem projectes als que dediques moltes hores i moltes ganes? Doncs compartim-los i coneguem-nos més. Tenim la petroquímica i tot el drama respiratori, doncs contaminem-nos de projectes culturals. Tot i que també costa molt que la gent es mogui pel mateix territori".

L'Associació Pàrquing dels Pallaresos, al Tarragonès, també s'hi va afegir: "Moltes vegades els pobles es converteixen en dormitori i has de buscar que les persones que hi viuen tinguin interès pel que hi fas. Com a Pàrquing hem generat xarxa, ara comença a arribar gent dels Pallaresos, el nostre avantatge és que fem coses puntuals i efímeres que et donen molta llibertat, i a nivell de comarca ho petes, tens un públic reduït però ho petes".

Elisenda Trilla, de Saurines, va explicar la situació de la Capella de Sant Roc de Valls, un espai emblemàtic dedicat a l'art contemporani, també referent nacional, que va tancar el 2021 després de 30 anys d'activitat per transformar-lo en centre de difusió de l'obra del músic Robert Gerhard. Però ni l'Ajuntament ni el Museu de Valls hagn proposat un nou emplaçament per a la Capella. Aquest tancament va generar més malestar i debat a nivell de país que al propi poble, segurament perquè Sant Roc no es va obrir mai al públic local.

Per Espelt: "Hi ha d'haver una relectura dels museus, per ficar mòmies no m'estranya que el poble no hi vagi, has de generar molta activitat. S'ha de girar tot, al Konvent estem de cara al poble, per pura lògica". Cerarols va afegir que, "en aquesta línia de tenir espais buits tancats, necessitem una manera de revertir-ho, ens hem de creure la cultura de base i transformadora. El sector cultural no ha de ser tan professionalitzador ni tan elitista. En alguns espais la gent no hi va perquè no se sent interpel·lada, no ho considera com un lloc per anar perquè no s'ha fet aquest lligam. Que tu tinguis la necessitat d'aprendre de l'art contemporani: què t'ofereix una exposició? Com vehicles l'espai amb el barri? Això segur que tots els que som aquí ho fem, i aquesta xarxa KULT ens pot ajudar a convèncer-nos i tenir-ho clar. Les forces són les bases i les noves generacions. La institució és inútil, molts cops no ho sap fer, ens hem d'autoajudar entre nosaltres".

Pep Espelt: "És necessari que el país tingui un lloc dedicat a la cultura base, si tu no tens currículum no pots

entrar a espais més institucionals, no hi ha espais que donin suport a aquest tipus de gent, sobretot gent jove. És brutal l'energia que tenen els joves i l'energia que els hi dona el Konvent en el fet de compartir. Potser us cal una coordinadora d'artistes del Camp, trobar un canal”.

Pots llegir la relatoria sencera al [web de KULT](#) [2]

Categories: Crònica

Categories: Actualitat

Etiquetes: institucions culturals

Etiquetes: Catalunya

Etiquetes: transformació social

Etiquetes: Països Catalans

Etiquetes: patrimoni

Etiquetes: art

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/news/2022/07/conversakult>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/kultcoop>

[2] <https://kult.coop/cultura-patrimoni-i-territori/>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/9028>